

Kayëta ixinëm ir ʔëkorejët in

Lilaya in

Akayëta aŋo ro ex akinëm and yëgwën babi Pol okëreceŋ od gër Korejët aŋ gayik ax bo bana ga wëlër na šenene gë mëŋ. ʔBendeyʔ betas yëgw ko Pol gër akayëta aŋo. Eñanar eŋ, ayaka yaka babi ga bani yepënënd ofarëxanda orexëm ol. Gayikwa gër ofarëxanda aÿëmb yëmbëk oyot ok do gë beñigënaxik beŋ. ʔBarikan, Pol aɓuŋa buŋa baxo beŋo ðek, mëŋ ex ax ñap bana eno yepënënd. Ekinëm eŋ, Pol fel babi eni bar er kënëbi rëcaraxën okëreceŋ od šëmura babi gër Yerusalem ok. Etasën eŋ, Pol afel fel babi kërenëbi baxëtënd na oparëxanda od šanayaw bax gër Amara andebën do bani sëyalirand becëxen ok. Oparëxanda oko arafënara bani rafënarand. Xarak, parëxanda ir ðal in, aɓana ko banand, aŋa ko wãand exo gi ang ar sitarak fo exo cotaxën ojaŋ od Kaxanu ok. ʔBëte abi nëyalind na okëreceŋ ok eno yëlërand napul in. Gayikwa Kaxanu ayël fo ko yëlënd oyekax orexëm ol, yoweÿ axo mëkand na. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el do gë ecëkwa ed Kaxanu el: 1.1-11.

End andiyen and parëxanda ir Kaxanu eŋ: 1.12-2.17.

End aŋana and Yesu Kërisët eŋ: 3.1-7.16.

End edëcar ed okëreceŋ eŋ: 8.1-9.15.

End ofarëxanda or Pol eŋ: 10.1-13.10.

ʔBepelatar beŋ: 13.11-13.

Ecëmar el

1 ¹ Wëno Pol, parëxanda ir *Yesu *Kërisët in, ang yãndi këŋo Kaxanu ak, do gë imaÿe indebi inŋ Timote, këŋun yëgwënëlinð wën bër ex Amara and Kaxanu and gër angol and Korejët bën, do gë ðek bëwënëk bër ex gër ebar ed Akayi bën. ² Kaxanu, Faba irebi, do gë *Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun oyekax ol, do gë obetak ol!

End ekemëndër eŋ

³ Cëkwanëŋone Kaxanu, Sëm ir Axwën arebi *Yesu *Kërisët, Sëm ir xwënëk axaÿënan ir ex yo. Mëŋ exo Kaxanu, ar kë xemënënd nand ex yo. ⁴ Kaxanu këbo xemënënd gër oyot od ex yo, ene koraxënënde ðiyi bëte enëbe kemëne bër kë sorond gër oyot od ex yo, paɓ gë ekemën ed këne šotënde gër ndexëm el.

⁵ Enimin, ang kë yëmb yo toro ind këne soronde në end Kërisët inj, mondako fo kë yëmb bëte ekemën ed këne šotënde gë Kërisët el. ⁶ Angëmëne asoro këmi sorond gër oyot, mun kemënaxënënd, end apexa andewën këmi soroxënënd. Angëmëne Kaxanu axemën xemën këbo, mun kemënaxënënd wën bëte këbo xemënaxën, en cotaxën ojaŵ od en buřaxën toro indimat gë biyi. ⁷ Do er këmun yarënënd in mokwëta ex, gayikwa anang nang këmi mëne ang šoma kënëbo gër toro ak, ašoma kënëbo šomand bëte gër ekemën.

⁸ Enimin bëmaÿe, oyot od hi babo gër ebar ed Asi ok, abo ñandi ex na en nem. Yama mokëba ga xëba babo nde, nëmëc ang xor këmi mi buřa ak. Abami yëla na bëbëngw këmi bayi. ⁹ Gër oŵëkw orebi dëj ŵa bami mëne ecës edebi el dëj hatënëgu babo mondako. Ata mokwëtaxën Kaxanu, mëj ar këbi xaninënd bëšëk an hixën babo eřo, këdi këmi xwëta ogaf odebi ok. ¹⁰ Mëj racët këbo, do aracët këbo racët gër ecës edako rako elo. Iyo biyi, mëj ex ar kënëřo yarënde an, do axwëta xwëta kënëřone mëne aracët këbo racët bëte. ¹¹ Wën bëte arëca kënëbo rëcand ga kënëbo šalenënd ako. Ata Kaxanu ayaka ko yaka cale ind kënëbo šalenënd bëranjëm inj. Ayël këbo yël enjekax eřo, do bëranjëm këjo ŷana eřo cëkwand në endebi.

End eteb ed đamana ir Pol eř

¹² Gayikwa onënga orebi ol ex, osede or šot këmi gër onden ondebi ol. Aliya liya këmi gë ola or toc do gë đal ir xaniwëk gër Kaxanu in, mërëxand ir bela đek, adofa gër ndewën, gë oyekax or Kaxanu ol, bari ax gi ex na gë orenik or gër ngwën ro ol. ¹³ Er kën fënënd do këjun fëninđ in yëgwënëli këmun, ax gi ex na ecëxen. Yëla këme afëni këjun fëni aye, ¹⁴ ang fëni këjun dëj mar mëne në endebi na këjun nëngandërad ang këbo nënganënd biyi bëte endewën ak, yatir akey and *Yesu, Axwën arebi ař.

¹⁵ Ata wëno gë ekwëta elo ŷandi baxe mun nëngali pere, en cotaxën oyekax oxinëm. ¹⁶ Bëte yëla këme axuca këme xucax elod gër ndewën na ond gër ebar ed Masedëwan oř, do me kaniw gër Masedëwan me bakaxënëgu na gër ndewën, ene yëlëraxën er këme yëxën ond gër ebar ed *Yude oř. ¹⁷ Ga fëna këme me di eřo, ba ar kalay-kalay nde hi këme? Ba and këme fëna me di yëÿ ař, oñandi odam fo nde këme rind, do me dend amëd ařo fo: bařo «Iyo», bařo «Ali»? ¹⁸ Kaxanu, mëj ar ex mokwëta an, anang nang ko mëne eyey'an ed wëleli kënëbo el, ax gi ex na bařo «Iyo», do bařo «Ali». ¹⁹ Gayikwa wëno, gë Silas, do gë Timote afem fem këmi gër ndewën na mëne gër Yesu Kërisët, Asëñiŵ ar

Kaxanu an, «Iyo» fo ex, ax gi ex na baŋo «Iyo» do baŋo «Ali». ²⁰ Ang yëmbëk yo bebër bey'a këbo Kaxanu bën, Kërisët ex «Iyo» irexëm in. Awa mëŋ ex, paß gë mëŋ këne rende «Amen», and kënëŋo ŝalende Kaxanu end enjaran endexëm aŋ. ²¹ Do Kaxanu ex ar këbo xemënënd biyi gë wën an, ga bar këne gë Kërisët an. Mëŋ yata këbo mo diyeninaxënënd. ²² Mëŋ fo ri këbo nanganëme irexëm in ga xwët këŋo Angoc Amënëk aŋ gër owëkw orebi. Ata gë Angoc aŋo këne nangaxënënde mëne becërëcaxik fenin këbo na.

²³ Wëno sede iram in Kaxanu ex gër aniyan andam, ðal in këme reyand. Er saxan ke me cës gë me nëgwëš in. Ame bakali ex na fën gër Korejët, gayik axe ñandi bana mun dexëra. ²⁴ Biyi abo ñandi bana mi bëña ekwëta edewën el gayik gë ekwëta elo xwëšaxën kën gër andiyen and xel këne gë onënga fo aŋ.

2 ¹ Wëno cëŋ, afaÿ faÿ bame gër emëkw edam këreme bakali na gër ndewën këdi këne xofëtare gë ecaminan.

² Gayikwa angëmëne në endam kën ŝaminand, në end nobën cëŋ ke nëngandëraxën? Ba në end bër ŝaminak në endam nde?

³ Mondako yëgwënëli këmun, këdi këme ŝamina and këme hatëli aŋ end bër ebax exe nëngandërado eŋ. Wën ðek xwëta këmun: onënga oram ol, onënga or wën ðek ex. ⁴ Gë oyot otëm, gë emëkw ed ŝaminak mbaŋ, gë ongwën od mbaŋ, yëgwënëli këmun. En nangaxën mëne mbaŋ ñan këmun rixën këme mondako, bari ax gi ex na, ga yandi ke en caminara.

End eteban ed awendëran eŋ

⁵ Angëmëne ala exo di er kën ŝaminaxën, wën ðek kë ŝamina, ax gi ex na wëno kë ŝamina. Barikan këdi ke xureli, me dedo wa bërëmar fo kë ŝaminara. ⁶ Ala arako rako an, gwac këŋo hi and këno rexëra bëranjëm aŋ. ⁷ Er yek nëmëc in ex, eno teban do eno pel exo kemëna këdi këŋo bon ecamina ed xurik. ⁸ Awa axara xara këmun, ebal ed këŋun end ala ajo el, nëmëcal ex. ⁹ Ata në eŋo yëgwëanaxënëli këmun bëte mondako. Atëÿ ex, me nangaxën ba abaxët kën baxëtënd end këmun fel yo. ¹⁰ Ar këno seban wën an, wëno bëte aseban këmo seban. And këmo seban ala aŋ, angëmëne yëÿ exëna er këmo sebanaxën, aseban këmo seban në endewën, ogës od Kërisët. ¹¹ Mondako këme rind këdi këmo seb Sindan ebo ðila, gayikwa noÿo cëŋ nemëk oñandi odexëm ok.

End ecaminara ed Pol eŋ

¹² And ñat këme gër angol and Tërowas, me pemërax Atëfëtan and *Kërisët aŋ, asëk sëk bame ebët ed fërëtën baxe Axwën el.

¹³ Bari axe gi bana fuñ gër onden ondam, gayik amo tëk bana abaÿe Tit. Ata ga fela këmëni na, xuca këmë kwël ond gër ebar ed Masedëwan oñ.

End angora eñ

¹⁴ Ata cëkwanëñone ðe Kaxanu, mëñ ar këbo wëland din gër engu end angora and *Kërisët an. Paß gë biyi këni nangaxënënd bela bën endexëm eñ, gër ed ex yo, ang angiri inëngax fo. ¹⁵ Biyi hi këne enimin angiri inëngax in. Kërisët yël këño angiri ijo Kaxanu. Angiri ijo, këbi wëranënd bër sëfëk fëña ir apexa bën, do bëte bër nambërak bën. ¹⁶ Gër bër nambërak, otëñer ond ecës ex. Barikan gër bër fexëk, otëñer ond aniyan ex. Do noÿo xorëk exo di andiyen año? ¹⁷ Bela exëna bër rik eyey'an ed Kaxanu el acotëraxën and napul. Barikan, biyi gë onden ond ðenene këmi femërand, ga lawëñëgu këbo Kaxanu. Ogës odexëm do ga bar këmi gë Kërisët këmi yey'anaxënënd.

End bëriyenin bër eter ekaðax eñ

3 ¹ Gaðëxe nde këmi ÿana mi yelind gër ndewën, ang bër lawëñayalik gë andebën dëñ? Ba aÿap nde ÿapëk mi mëlalind okayëta od kë rey'and nobën hi këmi, ang këni rind bërëmar ak? Bëte ba wën nde ÿapëk enëbo ÿëgwënënd okayëta oko? ² Wën ga ex wa kayëta irebi in, ir ÿëgw këni gër owëkw orebi in, ir nang këni do këni fënënd bela ðek in. ³ Mongwati watik mëne wën ex kayëta ir ÿëgw ko *Kërisët do xwëtënan këbo gër andiyen andebi in. Kayëta ijo, gë Angoc and Kaxanu, mëñ ar kë yëlënd aniyan añ, hixënëk, xarak ax gi ex na gë oñëgw. Gër eman do gër owëkw or bela ÿëgw ko, ax gi ex na në ðangomb-gomb ðand oxaÿ ofësëpës.

⁴ Mondako ex ekwëta ed xwëta këmo Kaxanu el, paß gë Kërisët. ⁵ Ax gi ex na gë andebi año dëñ këmi xorënd mi nang er ex yo, nangëde gër ola orebi xaniwëk. Barikan, biyi er këmi xorënd in, gër Kaxanu kë xaniwënd. ⁶ Mëñ fo ri këbo bëte bër xorëk eni gi bëriyenin bër eter ekaðax ed gë Angoc and Kaxanu el, eter ed ax gi ex na gë oñëgw el. Gayikwa Angoc añ aliyan kë liyanënd, barikan oñëgw ok alaÿ kë lawënd.

⁷ Andiyen and ecës añ, and ex gër oñëgw od në oxaÿ añ, gë enjaran ebox, xali Bëyisërayel bën abani yëxw na eni nëkon dëxax ir Moyis in. Enjaran bax ÿegënd gër dëxas irexëm, xarak end ex kuca bax. ⁸ Ax gi ex na nde andiyen and wëlawëk këño Angoc añ nëmëcak ecot ed enjaran el? ⁹ Angëmëne andiyen and wëlawëk kiti añ gë enjaran hi bax, andiyen and wëlawëk or ðenene añ nëmëcak enjaran eñ. ¹⁰ Do dene dëñ mëne enjaran end

ŝanaya bax akarëk eŋ aŝilipa ŝilipak and ĥatëguk enjaran end gërëgako aŋ gayik eŋo xurik ex këbën. ¹¹ Enimin, angëmëne er bax xucand in gë enjaran hi bax, er kë bayi laŋ nëmëcax enjaran eŋ.

¹² Awa biyi ga ŝot këmi eyar ed mondako elo, yëxwëraxën këmi nëmëc. ¹³ Biyi ami dind na ang Moyis ak, mëŋ ar bax labënd gë anjëm dëxas irexëm an, këdi këni wat Bëyisërayel bën ekwët ed enjaran end er bax xucand el. ¹⁴ Barikan er baxo rind Moyis ijo, aŝiwën ŝiwënëk onden ond Bëyisërayel oŋ. Enimin xali doro, and këni fënënd poyoma bakayëta band eter ekarëk baŋ, anjëm and kë labënd aŋ, abayi bayik, ax dëxëta ex na gayik ebar gë Kërisët el fo kë rëxëtënd. ¹⁵ Xali doro, and këni fënënd Akayëta and eter ekarëk aŋ, anjëm kë labënd na oŵëkw orebën oŋ. ¹⁶ «Barikan and këno xwëta Axwën aŋ, anjëm and kë labënd aŋ arëxëta kë rëxëtand^a.» ¹⁷ Xarak Angoc aŋ ex Axwën ajo. Do gër ed hi ko Angoc and Axwën, fën ex orëy^afa el. ¹⁸ Biyi dek bër gë odëxas od labët këni ok, anëkon këne nëkonënde gë axëbënan, ang në anangoye fo, enjaran end Axwën eŋ. Anëngwëta nëngwëta këne ene cotaxëne eñaŵ emat gë Axwën an, do enjaran eŋ kwël ex baŝarënd. Mondako ex andiyen and Axwën aŋ, mëŋ ar ex Angoc an.

End napul ir në baŋeŋa eŋ

4 ¹ Awa gayikako andiyen aŋo sebënan këbo Kaxanu, gë axaŷënan ir wasin këbo in, kërebo cena na. ² Aseb seb këmi bend beŋ, becëfënaŋik beŋ. Ami dind na beŷ bën gë osit, do ami nëmbëtënd na eyeyan ed Kaxanu el. Ecëñëxët, dal in këmi reyand kerët, ata mondako hi këmi bër mokwëta gër onden ond ala kala, do gër lëngw ir Kaxanu. ³ Barikan angëmëne Atëfëtan and këmi femërand aŋ alob lobëk, gër bër nambërak lobëk. ⁴ Ata Atëfëtan aŋo alob lobëk gër bër gë oŋëpëgënan, gër bër ŝiwën këbi angoc and rixayak kaxanu ir gër ngwën ro bën. Mëŋ bayik ani watënd na angoben and Atëfëtan and enjaran end Kërisët aŋ, mëŋ ar ex eñaŵ end Kaxanu an. ⁵ Enimin, epemëra edebi el ax gi ex na end ola orebi. Er këmi femërand mëne Yesu Kërisët ex Axwën an, do biyi ex bëriyenin bërewën bën në end *Yesu. ⁶ Gayikwa Kaxanu rek: «Angoben aŋ pëtëlex gër ecamëdan.» Ata mëŋ dëŋ ex angoben and fëtëk gër oŵëkw orebi aŋo. Aŷandi ŷandi këŋo ebo ŋoba gë enang ed enjaran end Kaxanu end fëtëk gër dëxas ir Yesu Kërisët eŋ.

^a3.16 Acariyakinëm 34.34

⁷Barikan biyi wëlayak napul ijo gër ola orebi, ang në ofeya fo, ex watixën kerët mëne panga ikëbënaxik ind ex gër ola orebi ijo, ind Kaxanu ex, ax gi ex na indebi. ⁸Gand ed ex yo kënëbo šëndënënd bela bën, bari ami bele na. Awëlandëra këbo wëlandërand, bari abo yëbu ex na. ⁹Arixëra kënëbo rixërand, bari anëbo ñaŋëta ex na. Axëba këbo xëband ocëmu ok, bari ami cës ex na. ¹⁰Din wëlaya këmi gër ola orebi, gër beman bendebi, ecës ed Yesu el, ex canayaxën bëte aniyand *Yesu aŋ, gër beman bendebi. ¹¹Gayikwa biyi bër këne liyande bën, din këbo fecerand ecës el në end Yesu, ex canayaxën bëte aniyand *Yesu aŋ, gër beman bendebi bend kë šës beŋo. ¹²Ata ecës el mondako kë riyenind gër ola orebi, barikan gër ola orewën aniyand ex.

¹³Do gayikako Angoc amat fo šot kënëŋone, and kë yëlënd ekwëta aŋ, ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Ga wa këme, mëŋ yeyanaxën këme^b.» Biyi bëte ga wa këmi, mëŋ yeyanaxën këmi. ¹⁴Ga nang këmi mëne ar xanin këŋo Axwën Yesu gër ecës an, axanin këbo xanin gër ecës biyi bëte gë Yesu, do ebo canayali andamat gë wën gër ed hi ko. ¹⁵Gayikwa ejo dek në endewën hataxënëguk, eni nangëraxën bela bëranjëm oyekax or Kaxanu ol. Ata bër këŋo šëkwand Kaxanu end enjaran endexëm bën, eni yëmbërend.

End ola oxašax eŋ

¹⁶Ata mëŋ ex, biyi kërebo cena na. Ado ex biwënd ola or fac fac ol, ola or lëf lëf ol, key yo key kë bëtënd. ¹⁷Gayikwa oyot od këbo hi yo gërëgako, yoweŷ ax gi ex na paŋ gë enjaran etëm end din ir din end këne šot eŋ. ¹⁸Bëte biyi er ax gi ex na mongwat in këmi watënd, ax gi ex na er mongwat in. Gayikwa er mongwat in ax nëkand na, bari er ax gi ex na mongwat in din ir din ex.

5¹Enimin, gër ebar ro gë eman këne liyande. Eman ejo ex ang aner and kë nëxenara akey amat fo. Barikan, anang nang këne angëmëne olëg or gër ebar ro ol anëxena nëxenak, ašot šot këne yaŋ gër orën, këbe ir baŋ ko Kaxanu in. Olëg olo or din ir din ex, or ax di ex na otaxan od bela ex. ²Bëte biyi awëcar këne wëcarënde gër aniyand gërëgako. Dek nëkan këbo ene cudaye eman ed gër orën eŋ yaŋ gër eman end ebar ro eŋ, ³angëmëne ðal ex and këne šudaye aŋ, anëbo pënga na tëb gë eman eŋ.

⁴Gayikwa nand këne liyande gër eman ejo na, awëcar këne wëcarënde, axëba këbo xëband toro iŋ. Er yandi këbo in, ax gi

ex na ene cudëtaye, barikan ene cudaye eman end gër orën eņ. Ata aniyān aņ ex gël eman end kē šësënd eņ. ⁵ Do Kaxanu ga rëw këbo wa ene dixëne erjo, mëņ ar yël këbo Angoc andexëm an ene nangaxëne mëne așot këne șote bebër fenin këbo bën.

⁶ Awa biyi, din këmi xapinand ga nang këmi mëne nand bayi këmi gër ndebi, gër eman endebi na, caw hawëta këmo Axwën an, ang bër *yeba fo. ⁷ Gayikwa gë ekwëta el këmi liyand, ax gi ex na gë owat ol. ⁸ Barikan mondako dëņ këmi xapinand do këbo fecanënd mi gi bër yeba, mi ņawëta caw eman eņ, do mi dëgaxën gër ndebi, ler gër Axwën. ⁹ Bëte đamāna beỹ bën đek, așala këmi șaland Axwën an erjo nënganënd endebi eņ, hi këmi gër ndebi nde, hi këmi gër yeba nde. ¹⁰ Gayikwa biyi đek afo enëņo yakaye Kërisët gër kiti. Ata ala kala exo kana bebër baxo rind, and baxo liyand gër eman endexëm aņ: hik enjekax, hik eņëņënax.

End ebakali ed angwëlëra eņ

¹¹ Awa ga nang këmi epëb ed Axwën el këmi șalaxënënd mëni kor bela bën eni ma endexëm eņ. Kaxanu cëņ, aye nang këbo đe biyi. Do wën bëte, këme yëland, anang nang kënëbo gër onden ondwën. ¹² Biyi ami ņana na gë andebi aņo dëņ mi deyand gër ndewën nobën hi këmi. Barikan ayël yël këmun amëd and en dafënaxënënd endebi eņ en cotaxënënd end kënebi yakaxën bër kë rafënarand në end bebër fac, xarak ax gi ex na në end bebër gër emëkw. ¹³ Enimin, angëmëne anemëra nemëra këmi gër onden, në end Kaxanu hixën këmi mondako. Angëmëne gë onden bayi këmi, në endewën bayixën këmi gë onden. ¹⁴ Gayikwa aņana and *Kërisët aņ këbo xadacënd biyi bër fëni këbo mëne angëmëne ala abat exo cës në end bela đek, awa bela đek šësëk. ¹⁵ Do angëmëne në end bela đek šës ko, bër kë liyand bën në ediyaxëni ang bër xwën këbi ar šësëk do xānik gër ecës në endebën an. Barikan ani điyand na ang bër xwënyak fo.

¹⁶ Awa mëņ ex, gërëgako ala amo nang ex na ang hi ko ala fo. Ado ga nang këmo *Kërisët ang ala fo, gërëgako ax bo ex na ga nang këmo mondako. ¹⁷ Angëmëne ala eni bar gë Kërisët, ola oxașax șot ko. Bekarëk beņ anëka rëxëtak, đek bengāșax fo nëmbak gër ola orexëm. ¹⁸ Do eņo đek gër Kaxanu xāniwëk, mëņ ar bakaliwëk angwëlëra and mëņ gë bela aņ pađ gë Kërisët. Ata biyi ex bër sebënan këbo andiyen and ebakaliw ed angwëlëra el. ¹⁹ Gayikwa Kaxanu bax riyenind pađ gë Kërisët exo bakalixënëgu angwëlëra and mëņ dëņ, do gë bela bër gër ngwën ro aņ, kiti rëxe në end bamena bandebën eņ. Do biyi fana këbo ene deyārānde eyeyan ed angwëlëra el.

²⁰Biya gër oŵac or *Kërisët këmi yeyanënd, Kaxanu mënj dën këbi wacënd bela bën gë etëy edebi el. Axara xara këmun gër oŵac or Kërisët, wëlërin gë Kaxanu! ²¹Ar elod axo mendëra ex na an, Kaxanu nëmb këjo amena andebi aŋ, ene gixëne biya bër ſenene gër ogës od Kaxanu.

6¹Gayikako biya barëk andiyen aŋ gë Kaxanu, këmun felaxënënd en kemënali oyekax orexëm ol, kërex gi ex na or gë ofëcak këm. ²Gayikwa are re ko:

«And yap bax aŋ, yakali këmi cale indey in,
gë akey and yap bax mi pexën aŋ, xangëta këmi^c.»
Ata gërëgako ex and yapëk enim aŋ,
gërëgako ex akey and apexa aŋ.

End bëriyenin bër Kaxanu eŋ

³Biya gematak ami dind na er këjo wëlandëraxën ala gër ekwëta edexëm, këdi këni yëla mëne yey wënak na gër andiyen andebi. ⁴Ecëñëxët, gër bebër ex yo do ang ex yo, aŵasinaya këmi wësinayand mëne bëriyenin bër Kaxanu gë däl hi këmi. Mbaŋ këmi buŋand oyot ok, gë toro in, gë ocënd ok, ⁵gë xëme in, gë and kënëbo fërand aŋ, gë bënd ſode-ſode beŋ, gë gër bandiyen bañëkaxik, gë bakey band abo daſënd na baŋ, do gë band këmi ſanënd eyamb yamb baŋ. ⁶Barikan, aŵëlaya wëlaya këmi aniyen andebi aŋ gër oŵënëk, gër onangëran, gër ebuŋa, gër obëngw or onden, gër Angoc Amënëk, gër aŋana and däl and gë eñëjënax end ſonayak këm. ⁷Aŵëlaya wëlaya këmi bëte aniyen andebi aŋ gër eyeyan ed däl, gër panga ind Kaxanu. Oyënga or ſenene këne wëraxënënde, bëte gë oŋo fo këne xwëſaxënënde. ⁸Bela bën er kënëbo rind: baŋo afëb, baŋo alëſëra; baŋo aſëkw, baŋo ayepën. Axwët kënëbo xwëtënd baŋo bënëgwëſ, xarak biya däl in këmi reyaran. ⁹Bëte axwët kënëbo xwëtënd ang bër anëbi nang ex na fo, xarak anang nang kënëbo; ang bëſëſëk fo, xarak aliya këmi liyand; ang bër nëp kënëbi fo, xarak anëbo daŵ ex na; ¹⁰ang bër ſaminak fo, xarak din këbo nëngandërand; ang bëxaŷëanaxik fo, xarak bëranjëm kë ſotërand në endebi; ang bër yoweŷ ami cot ex na fo, xarak beŷ dek xwën këmi.

¹¹Wën odawo odebi od gër Korejët ok, biya däl in bamun felënd kwëlay, gë oŵëkw orebi oŋ dek këbo balënd endewën eŋ. ¹²Wën an cënd ex na gër oŵëkw orebi, barikan aŋana and han kënëbo aŋ baſëtak. Biya cëŋ, ax gi ex na təkër këbo balënd endewën eŋ.

¹³ Ata ang obaš oram fo këmun felërand. Wën bëte balindëlejün endebi eñ gë oŵëkw orewën oñ!

End banëkëra eñ

¹⁴ Këren dëkërend na gë bër ax gi ex na okëreceñ bën në bamara band ax ñap ex na. Enimin, abar nde këni barënd end šenene eñ do gë eñëñenax eñ? Anëkëra nde hik na mërëxand ir angoben do gë ecamëđan? ¹⁵ Angwëlëra nde hik na mërëxand ir *Kërisët do gë Beliyal? Acetëra nde hik na mërëxand ir arëwāk end Kaxanu an do gë ar ax ma ex na an? ¹⁶ Eter nde hik na mërëxand ir Aciw̄ and Kaxanu do gë olaš oñ? Enimin, biyi ga hi këne wa Aciw̄ and Kaxanu añ, mëñ ar kë yëlënd aniyan an, ang re ko Kaxanu gër Oñëgw Omënëk ak:

«Alëg këme lëg, do aliya këme liya mërëxand irebën;
Kaxanu irebën këme hi, do bën eni gi bulunda iram.» ¹⁷ Bëte:
«Canin bamara bandebën bañ, do capayayin;
këren dëkënd na ebuyaraxik in, do wëno aŵëlaya këmun
wëlaya re ko Axwën an.

¹⁸ Ata me gi Sorix irewën,
do wën en gi bosëñiŵën do gë bobiŵën boram,
re ko Axwën ar xorëk beŷ dek an^d.»

7 ¹ Wën bër ke balënd mbañ bëjo, gayikako bendako rako beŷa këbo Kaxanu, mënënëne beman beñ do gë onden oñ, ebuyaraxik kërex gi na. Tebëne oŵënëk ol ex paŷaya gër anjiŷ and Kaxanu.

End onënga or Pol eñ

² Balindëlejün endebi eñ gë oŵëkw orewën! Biyi cëñ ala amo menan ex na, ala amo dëxëlëx ex na, ala amo ŷamba ex na. ³ Ax gi ex na mun kiti këme rexënënd eño, gayikwa anëka fel bamun: «Ang këbo balënd endewën gër oŵëkw orebi ak din kë bayi: këmi liyand nde, ba šës këmi nde.» ⁴ Ekwëta ed xwëta këmun el, mbañ rafëk. Mbañ ke nënganënd endewën eñ, mo kemën dëñ ke xemënënd, ado đek hi këme onënga ol mërëxand ir oyot od hi këbo ok.

⁵ Enimin, elod ga hat këmi gër ebar ed Masedëwan, ami cot ex na gë təkër ak eteyëta el. Mocënd šënd bami gand ed ex yo gë emereli ed banëbo wërelind bër fac el, do gë anjiŷ and gër oŵëkw orebi añ. ⁶ Barikan Kaxanu, mëñ ar këbi xemënënd bër kë banand an, axemën xemën këbo and hatëgu ko Tit añ. ⁷ Ado ax gi ex na

ga hatëgu ko Tit fo xemën këbo. Barikan gë ekemën ed xemënëgu këno wën el, xemënati këbo. Asëfëtanati sëfëtanati këbo ang këjun balënd endebi ak, ang sesëra kën në endebi ak, do ang kën balëkënalind endam ak. Ata wëno dek eme onënga ol.

⁸ Angëmëne në end kayëta ișëxe ir yëgwënëli këmun in șaminara ban, axe cena ex na. Eyo, anang nang këme mëne në end kayëta ijo așamina șamina ban amëd. Bamat așena șena ke, ⁹ barikan gërëgako, anëngandëra ke nëngandërand. Axe nëngandërand na de në end ga șamina ban, barikan gayik ecamina elo anëngwët nëngwëtëk oŵëkw orewën eŋ. Ecamina elo end han ko Kaxanu eŋ rik. Biyi cëŋ, eñëŋenax gematak amun denan ex na. ¹⁰ Enimin, ecamina ed në end Kaxanu el, anëngwët kë nëngwëtënd dek ola el. Aŵëla kë ŵëland gër apexa, do ala aŋo cenand na. Barikan, ecamina ed në end bend gër ngwën ro el, anemin kë neminënd.

¹¹ Awa watin ngwa gërëgako er șot kën gë ecamina ed në end Kaxanu in: obal osëm! Ado nëmëc na, ayaka yaka kën, axoŷ xoŷ kën, ayëdara yëdara kën, abal këjun balënd endebi eŋ, aŷakëraxi këjun ŷakëraxind endebi eŋ, aŵa ŵa kën mëne șenene dëŋ rexëra këmun! Ado așanaya șanayak mëne aŵën ŵën kën gër endey eŋo. ¹² Awa angëmëne aŷëgwënëli yëgwënëli këmun, ax gi ex na mo dexëra ar ŵëndërak an, ba ar ŵënan këno an. Barikan en wataxën gë bangës bandewën baŋ dëŋ obal osëm or këjun balënd endebi eŋ, gër lëngw ir Kaxanu. ¹³ Mëŋ ex, biyi mbaŋ xemën këbo endey eŋo.

Ata mbaŋ fuŋara këbo ga wat këmi bëte ang nëngandëra këŋo Tit endewën ak, onden ondexëm fuŋara këŋo endewën eŋ. ¹⁴ Angëmëne wën așëkw bamun șëkwënd ogës od Tit, axe cëfënan ex na. Barikan ang bamun felënd din dal ak, mondako fo șanayak mëne ecëkw ed bamun șëkwënd ogës odexëm el, dal dëŋ ex. ¹⁵ Ata Tit nëmëc këŋo balënd endewën eŋ, ga ko xwitand ang bano baxëtënënd ak. Gayikwa axwëtaya xwëtaya bano, ang bano fëbënd do ban rëgënd endexëm ak. ¹⁶ Wëno cëŋ, anëngandëra ke nëngandërand ga xor këme mun kwëta gër end ex yo.

End amarënen eŋ

8 ¹ Bëmaŷe, anangën këmun nangënënd mondake șanayak oyekax or Kaxanu ol gër Bamarã band okëreceŋ band gër ebar ed Masedëwan. ² Ado ga șëmura baŋi në end oŷot otëm, dek exëni onënga ol, gayikako gër oxaŷën osëm orebën olo dëŋ ŵasin kënebo mëne bën ani kwëj ex na. ³ Wëno kë reyand osede olo mëne, gë oxor orebën ol, ado nëmëc oxor orebën ol, do ga ŷandi këfi, barëra këni oyël orebën ol. ⁴ Biyi monëŷali kënebo nëŷalind

mi ma mi kemëna, eni gi šëf gër andiyen and amarënen and edëca ed bëwënëk aņo. ⁵ Ata nëmëc ang bami yarënd ak bar këni. Gayikwa pere yëlaya këni bën dëņ gër Axwën, đamana yëlayaxën këni gër otaxan odebi, ang yandi baņo Kaxanu ak. ⁶ Mëņ ex, biyi axara xara këmo Tit exo bakali gër ndewën exo řata andiyen and oyekax or amarënen and oyël orewën aņ, ang yana baxo ak. ⁷ Ang šotëra kën mbaņ er ex yo: ekwëta el, gë eyeŷ'an el, onangëran ol, gë obal osëm or er ex yo, bëte aņana and řan këmun aņ, awa canayalex ošotëra osëm orewën ol, gër andiyen and oyekax aņo.

⁸ Do er këme rend ijo, ax gi ex na đe apela, atëŷ wa këmun rind pađ gë obal osëm or këņun balënd end bëšëxe bër ex gër amarënen aņo ol, me nangaxën ba aņana andewën aņ and đal dëņ ex. ⁹ Gayikwa anang nang kën oyekax or *Yesu Kërisët, Axwën arebi ol: mëņ ar šotërak an, yow baxo hi ko axaŷënaxik në endewën na, en gixën wën, pađ gë oxaŷën orexëm ol, bër šotërak.

¹⁰ Aņo cëņ, er këme rend in apela ex, gër endey' eņo: ofëcak orewën ex, wën bër, elod nuwuba, hi kën bëyanar gër amarënen aņo, do wën ex bëyanar bër rik bën. ¹¹ Awa gërëgako, řatayin ebar ed amarënen aņo el, ex gixën er kën rind ijo gwër fo gë oņandi od en di ok. ¹² And këņo yandi enim ala exo yël aņ, Kaxanu axana ko xanand oyël ol ga nëkon nëkon ko er šot ko ala aņo in, bari ax gi ex na pađ gë er bayik axo cot ex na in.

¹³ Gayikwa gër amarënen aņo, en tëf acariya and ceŷ gë ceŷ ex, ax gi ex na en đëxëlëxaya enëbi đëcaxën bëšëxen. ¹⁴ Gër endey' eņo, ošotëra orewën or gërëgako ol këbi rëcand eni cot er řan këni in, eņun đëcaxën bëte ošetëra orebën ol, en cot er řan kën in, ex gixën mondako acetëra and ceŷ gë ceŷ. ¹⁵ Ga rek wa Oņëgw Omënëk ok:

«Ar šotëra bax mbaņ an, yoweŷ ax kuri bana,
do ar šot bax təkër fo an, yoweŷ axo can bana^e.»

End Tit do gë bër engä endexëm eņ

¹⁶ Cëkwanëņone Kaxanu, mëņ ar rik gër emëkw ed Tit obal osëm or këņo balënd endewën ol, ang këbo balënd biyi ak. ¹⁷ Gayikwa gë onënga fo ŷa ko ekemën ed xemënëli këmo, exo bakaxënëli in, ado gë andexëm aņo dëņ sana ko exo yeli gër ndewën. ¹⁸ Asëfërëli këni sëfërëliind gë imaŷe ind këno šëkwërand gër Bamara đek, në end andiyen and ko rind gër epemëra ed Atëfëtan in. ¹⁹ Adofa, bër gër Bamara bën sana këņo mi tëfërëli gë mëņ gër emëla ed amarënen aņo. Emëla ed amarënen and

oyekax aŋo el, sebënan kënëbo gër andiyen andebi, ex canayaxën enjaran end Axwën eŋ, do ex gixën osede or mëne biyi and ŷandi babo dëŋ ex.

²⁰Në end amarënen atëm and sebënan kënëbo aŋo, abo ñandi ex na enëbo dexëra gër andiyen andebi. ²¹Gayikwa biyi ŷenene fo ŷandi këbo mi mëlayand er yek in ogës od bela, xarak ax gi ex na ogës od Axwën fo.

²²Anëka këmo laŷënelilind imaŷe indebi iŋ, eni tëfërëli gë Tit do gë bër enga endexëm bën. Biyi axwëta xwëta këmo asoŷan ajo. Aŷasin ŷasin këbo bakëlëbëd bandanjëm mëne aŷandi ŷandi këŋo eŋun dëca. Moñandi ŷandi këŋo edëca edewën el gayik mbaŋ xwëta këŋun. ²³Do end Tit eŋ, ar enga emat gë wëno hi ko. Do në edi exo gër ndewën andiyen and ebax mun dïn aŋ. Awa bëmaŷe bënd sëfërëli këni bëŋ cëŋ, oparëxanda od Bamara, do enjaran end Kërisët exëni. ²⁴Awa kacayinëbi ŷenene, watëlexëni aŋana andewën aŋ bër gër Bamara bën. Nangëlexëni mëne däl bami rafënan endewën eŋ gër lëngw irebën.

End edëcara ed bëmaŷe eŋ

9¹End andiyen and edëcara ed bëwënëk bër gër Yerusalem eŋ, ine ngwa këmun ŷëgwëanaxënëli? ²Anang nang këme ang ŷandi baŋun en di ak, do wëno gë eŋo këme rafënan endewën eŋ gër bëmaŷe bënd gër ebar ed Masedëwan. Ga re këme: «Bëmaŷe bënd gër ebar ed Akayi bëŋ, elod nuwuba hi këni bëwëlëk gër amarënen and oyël olo.» Do wën ang ŷandi baŋun en di ak, bëranjëm ŷandi këbi enun tëfëteli. ³Awa anëka këmeni laŷënelilind bëmaŷe bëŋ, təkëlexëni mëne edafënali ed rafënarali këmun el, däl dëŋ ex, abo ŷepeli na. Ata təkëlenun de bëwëlëk ang reyati këme ak. ⁴Kërene daŋëtali na wa bëmaŷe bënd gër ebar ed Masedëwan bëŋ, do enun tək an gi ex na bëwëlëk. Kërex nëngwëta na end ex ekwëta edebi el ošëfën orebi, me dedo wa ošëfën orewën. ⁵Awa wëno er yëlara këme mëne aŷap ŷapëk mëni kemënëli bëmaŷe bëŋ eni dëngwali gër ndewën, eni baraxën enjekax end beya kën ari kën ri eŋ. Enjekax eŋo, gilex end wëlëk ang enjekax fo. Kërex gi ex na end nëŷali kënun në end oxwëj orewën fo.

⁶Enimin, ar kë nefënd təkër fo an, təkër fo ko xanand. Barikan ar kë nefënd mbaŋ an, mbaŋ ko xanand. ⁷Ala kala yëlëlexo ang faŷ ko gër emëkw edexëm ak, gë ecamina këm, gë enëŷali këm. Gayikwa: «Kaxanu aŷan këŋo hanënd ar kë yëlënd gë onëga

anf.»⁸ Do Kaxanu ašot šot ko panga ind ejun yëlëra mbaŋ benjekax bend ex yo, en cotëraxën din, nand ex yo, dek er yäpëk en dïyaxënënd in. Bëte ašot kën yäna en cotënd mbaŋ er kën yäna en dixënënd enjekax ed ex yo,⁹ ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Mbaŋ këbi yëlërand bëxaŷënaxik bën,
or šenene orexëm ol din kë nëkand⁹.»

¹⁰Xarak, Kaxanu mëŋ ar këŋo yëlënd enedä anedä an, mëŋ ar këŋo yëlënd eyamb yamb an, ayël këŋun yël enedä aŋ. Enedä eŋo ašënan ko šënan, do arafën ko rafën er kë rëw or šenene orewën in. ¹¹Ata mondako kën šotëra er ex yo, do axor kën xor en bayi bër nëngak. Ata bela bëranjëm këŋo šëkwa Kaxanu në end bebër kënebo fëxwënënd mëni yëlërax eŋ. ¹²Gayikwa andiyen and amarënen aŋo aŋ abaš bašëk ecëkwa ed këno šëkwand Kaxanu el, ax gi ex na edëcara ed bëwënëk eni cotaxën er šan këni fo el. ¹³Gayikako andiyen and amarënen aŋo mbaŋ xëbënëk, bëwënëk bën ašëkw këno šëkw Kaxanu ga këni watënd mëne wën poyoma wä kën Atëfëtan and *Kërisët aŋ. Bëte ašëkw këno šëkw në end onënga orewën or šanayak gër edëca edebën do gër ed bela dek. ¹⁴Ata bën ga han kënun mbaŋ kënun šalenënd, në end oyekax osëm or šënan ko Kaxanu paß gë wën. ¹⁵Cëkwënëŋone Kaxanu mëŋ ar rin këbo oyël oxëbënaxik an!

End eyaka ed Pol eŋ

10¹ Wëno Pol, axara xara këmun gë onden onjekax oŋ do gë onënga or *Kërisët ol. Wëno ga kën rend wa mëne ayëda këmun yëdand and këne fabëre aŋ. Barikan and këmun hawëta aŋ, ayëxw këme yëxwënd mun dexëra mbaŋ. ²Axara xara këmun, and këme yeli aŋ, kërene nëyali na fa mun masin mëne ame yëdand na mun dexëra. Ado anëka këme fënalind mëni dexëra bërëmar ga këni rend mëne biyi ang këmi liyand ak, oñandi od eman ex. ³Enimin, angëmëne biyi ang këmi liyand ak, oñandi od beman bendebi ex, bari ami merënd na ang këŋo yandind beman bendebi ak. ⁴Gayikwa oÿënga or šot këmi do këmi wëraxënënd oŋ, ax gi ex na or gër ngwën ro. Barikan axor xorëk, gë Kaxanu, eñam ed baciw bakemax el. Ayepën këmi yepënënd banjëlän batëmbak baŋ. ⁵Ayepën këmi yepënënd dek bebër këni fëbënd bën, xarak bebër xucarëk gë enang ed Kaxanu ex. Do anjëlän and ex yo këmi bonënd, ex maxënënd end *Kërisët eŋ. ⁶Bëte bëwëlëk hi këmi monëp ar kë wëšind yo, and kë faÿaya ema ed wä kën aŋ.

^f9.7 Acariyakinëm 15.10

99.9 Calemoñëw 112.9

⁷ Kamanindën aye beÿ bën! Angëmëne ala exo yëland ar gër *Kërisët hi ko, nangëlexo bëte eno: angëmëne ar *Kërisët hi ko, biyi bëte bër Kërisët hi këmi! ⁸ Ado ex gido arafëna këme rafënanand təkër gë or gapak or yël këbo Axwën mun kemëanaxënënd do mun wërëšëtëraxënënd ol, axe cëfënan dona. ⁹ Axe ñandi ex na mun yëbun gë okayëta od këmun jëgwënëlinde ok. ¹⁰ Gayikwa are këne rend: «Gër okayëta odexëm, mbaŋ xeÿ ko do mbaŋ xem ko. Barikan, and ko yow do ene pabëre aŋ, exo gi yemur-yemur, do eyeyan edexëm el ex gi edëšëgëanaxik.» ¹¹ Awa ar kë yeyanënd mondako an, nangëlexo mëne yomb ir këmi šotënd and këmun jëgwënëlinde okayëta aŋ, ado bayik ane gind ex na në erebat, gë yomb ijo fo këmi hi gër bandixa bandebi, and këmi yeli gër ndewën aŋ.

¹² Biyi ami yëxw na mëni tëfëтели, ba mi ketënali ola orebi ol, gë or bër kë šëkwayand gë andebën ol. Awa bëfënerëx exëni ga këni šëkwayand ako gë andebën. Ata ga këni xetënalijand do këni wätinalijand gë andebën aŋ, hixën këni bëfënerëx. ¹³ Biyi cëŋ, abo ñandi ex na mi dafënanand nëmëc ang yapëk ak. Barikan, axetënali këmi xetënali er hi këmi in gë edëca ed rëca këbo Kaxanu këmi xemëanaxënënd gër andiyen and sebënan këbo xali hatelili këbo gër ndewën. ¹⁴ Biyi gër ed sël këmi ami dađand na, nangëde ami ŋatëli ex na gër ndewën. Gayikwa xali gër ndewën hateli këmi gë Atëfëtan and Kërisët aŋ. ¹⁵ Ata ami dafënalind na de bandiyen band bela bëšëxe baŋ, nangëde biyi dëŋ rik. Barikan, ga kën xemënd ako gër ekwëta, ayar këmi yarënd mëni ŋatën bela bëranjëm, jey gër ed lëg kën fën. Abo ñandi ex na mi dađa gër ed fel këbo Kaxanu mi tël. ¹⁶ Angëmëne mondako ex, biyi ata këmi xor mi pemëra Atëfëtan aŋ gër owar ošëxe, gër ed bayik elod ala ax pemëra ex na pere. Abo ñandi ex na mi diyeni gër ed riyeni këni anëka bëšëxen do mi dafënalind er ri këni in.

¹⁷ Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok:

«Ar yandi këŋo exo dafënanand an dafënayindëlexo gër Axwën^{h1}!»

¹⁸ Gayikwa Axwën an, ar lawënëgu këŋo an këŋo šëkwënd, ax gi ex na ar kë šanayand gë andexëm an.

End ofarëxanda or Pol en

11 ¹ E kido wën axor xor ban en buŋa təkër ošënek oram ol... barikan abuŋan dëŋ buŋan këne! ² Gayikwa wëno ga ke balënd mbaŋ endewën en ke yakëraxixënënd gë oyakëraxi or

^{h1}10.17 Yeremi 9.23

Kaxanu ol. Gër *Kërisët wëla këmun ang endënaŵ emeja fo, emënëk, en ñamaxën gë mëj gabat. ³Yama andën aŋ, gë osit orexëm ol ga yifa baŋo nde wa Xawa. Awa wëno ayëda këme yëdand ba mondako fo wënak onden ondwën oŋ, seboxën kën oŵënëk or në end *Kërisët ol. ⁴Eninim, wën ata këno wëlaya ala aŋanar ar y'elik do exo pemërand end *Yesu ir fitarëk gë ir nangën këmun in, ba exo gi gë angoc and fitarëk gë and hik gë wën aŋ, ba eno wëleli «Atëfëtan» and fitarëk gë and sëfëtan këmun aŋ. ⁵Xarak, anang nang këme mëne oparëxanda otëm oko, yoweÿ ane kuca ex na! ⁶Angëmëne gër enënga ed etëÿ fo, wëno yoweÿ ame gi ex na, bari ax gi ex na mondako fo gër onangëran. Ga wësin këmun wa kerët ejo gër er ex yo do nand ex yo.

⁷Ga nangën këmun ako Atëfëtan and Kaxanu aŋ gë acosa këm, do ga bana këme en gixën bër gapak, aŵendëra nde wëndëra këme? ⁸Bela bër gër 'Bamara bacëxe bamëni lëxëlëxënd gayik bën baxe yëlënd acosa, me diyenixën gër ndewën. ⁹Do and bame šan yëÿ gër ndewën aŋ, ala gabatak abamo sëkwëran na. Gayikwa bëmaÿe bënd gër ebar ed Masedëwan bëj, baxe wëlandëranëgund er bame šanënd in. Nand ex yo, axe ñandi bana mun tëkwëran, do mondako këme bayi. ¹⁰Gë dal ir Kërisët ir ex gër ola oram in, ala axe cëban na er këme rafënaraxënënd ijo gër owar or Akayi. ¹¹Në end inecëj? Gayik amun ŋan ex na nde? Kaxanu anang nang ko!

¹²Ang riyeni këme gër ndewën cosërëxe ak, mondako fo këme riyeni bëte, me dëxëtaxën akay'a and bër këbi yandind eni dafënannd mëne gwër fo hi këmi aŋ. ¹³Bela bëjo oparëxanda onëgwëš exëni, gë osit këni riyenind. Anëngwëtara fo nëngwëtara këni oparëxanda od Kërisët. ¹⁴Do ejo ax caraxi ex na, gayikwa Sindan mëj dëj anëngwëtara ko nëngwëtarand meleka ir angoben. ¹⁵Awa ax caraxi ex na angëmëne bër këjo riyeninënd bën, anëngwëtara këni nëngwëtarand bëriyenin bër or šenene. Axana këni xana gër eŋata er y'apëk eni kana në end bandixa bandëbën in.

End oÿot od Pol eŋ

¹⁶Ga këme rend wa gašëxe mëne ala kërexe kwët na ašenëk. Me dedo, buŋayin endam eŋ ang end ašenëk fo, me koraxënënd wëno bëte me dafënannd təkër. ¹⁷Er këme rend ijo, ax gi ex na de end fel ke Axwën, barikan ang ašenëk fo këme yey'anënd, arafëna këme rafënannd. ¹⁸Gayikako bëranjëm kë rafënarand ado ga hi këni bela fo, wëno bëte arafënara këme rafënara. ¹⁹Wën bërenik bën aŵa ŵa kën enëbi buŋan bëšenëk bën. ²⁰Enimin, aŋuŋa kën

buɲand enun bëñand, enun y'amband, enun dëxëlëxënd, enun dixërand gë ndafënan, enun këmënd gër odëxas! ²¹ Ga re këme ošëfën ex eɲo: er hixënan ke mëne ola ositarak w̄asin këmun.

Barikan, me yey'an ngwa ang ašenëk fo: er këni yëxw yo bela bëjo, wëno bëte ayëxw yëxw këme! ²² Bëšëwif nde exëni? Wëno bëte Ašëwif hi këme. Bëyisërayel nde exëni? Wëno bëte Ayisërayel hi këme. Bërandëwëra and *Abëraxam nde exëni? Wëno bëte arandëwëra and *Abëraxam hi këme. ²³ Bëriyenin bër *Kërisët nde exëni? Me yey'an ngwa ang ašenëk fo, wëno hik nëmëc. Bändiyen bañëkaxik baɲ, wëno rik nëmëc; gër epëra, wëno hik nëmëc; gër xëme, wëno xëm këne nëmëc. Laɲ fecera ke ecës el: ²⁴ bakëlëbëd banjo xëm këne Bëšëwif bën bakëmen ofëxw osas gë banjongëbanax. ²⁵ Bakëlëbëd batas fëmëra këne gë xwëlekwële; amat fëtëra këne gë oxaɲ; bakëlëbëd batas yëla këme me cës polo gër angwëngw and sëwayak kuluɲ aɲ; amat hi bame ciš wec polo gër angwëngw. ²⁶ Laɲ baxe fecerand ecës el gër odamana od gë osapar, gër beñigëanaxik bend gër oyeɓ; gër beñigëanaxik bend bërëk bëxeɲax; gër beñigëanaxik bend Bëšëwif; gër beñigëanaxik bend bër ax gi ex na Bëšëwif; gër beñigëanaxik bend gër bangol; gër beñigëanaxik bend gër ladawe; gër beñigëanaxik bend gër angwëngw; gër beñigëanaxik bend mërëxand ir bër ax gi ex na enim okëreceɲ. ²⁷ Laɲ gër andiyen do gër toro; laɲ dašërëxe, laɲ gë enjo eɲ do cebërëxe men; laɲ gër etiwi; laɲ gër ay'em; laɲ tëb gë eman eɲ. ²⁸ Do ame yey'an ex na end ke balënd nëmëc eɲ: ang ke šëmund key yo key gër banjëlan bandam në end Bamara ðek. ²⁹ Noɲo sitarak, xarak wëno bëte ame cot ex na banjëlan batitarak? Noɲo këno lënanënd eñëɲënox eɲ, xarak wëno axe corënd na eɲo gër emëkw?

³⁰ Angëmëne arafëna këme rafëna, në end ositara oram këme rafëna. ³¹ Ata Kaxanu, Sëm ir Axwën Yesu, mëɲ ar këno šëkwënd dïn an, anang nang ko mëne ame nëgwëšënd na. ³² And hi bame gër Damas aɲ, gofërëner ir emun Aretas in, axwët xwët baɓi bënëkona šit gër angol exe tëraxën. ³³ Barikan ga šon këne polo në akange, nęcët këne në fonetër ir amey and xecexën këni angol aɲ. Mondako šana këmo.

End odakeli od Pol eɲ

12 ¹ Awa afo me dafëna ngwa..., ðal ex, ofëcak ax gi ex na. Barikan asëfët këme sëfët end odakeli od wat këme eɲ, do gë bebër nangën ke Axwën bën. ² Wëno këreceɲ nang këmo na, doro anëka sëkëk bëniy epëxw gë bënax. Gë eman endexëm ak nde bayi baxo? Ba axo gi bana gë eman endexëm ak? Ame nang

ex na. Kaxanu mënj, anang nang ko. Ata ala ajo watayax ko yañ gër arayen. ³ Do anang nang këme mëne ala ajo, hi baxo gë eman endexëm ak nde, ba gë eman endexëm këm nde? Kaxanu mënj, anang nang ko. ⁴ Ala ajo awataya watayax baxo gër arayen do wëlëgu ko bend ala ax kor na exo tëfët, bend ax ñap ex na ala exo yeyandërand. ⁵ Wëno arafëna këme rafëna end ala ajo eñ, bari endam eñ dëñ, ame dafëna na, ang ax gi ex na end ositara oram eñ. ⁶ Kido aỹandi yãndi baxe me dafënara, ame gi dona ašenëk, gayikwa ðal in dome reyand. Barikan, ašësinali këme šësinali eño, këdi ko yëla ala mëne wëno nëmëc bend ke watelind do ke wëlelind beñ hi këme, në end oxëbën or bend nangën ke Axwën beño.

⁷ Bëte këdi ke xureli ndafënan iñ, ošëxwëra or ke narënënd hik gër eman. Meleka ir Sindan ke xëmënd këdi ke xureli ndafënan iñ. ⁸ Bakëlëbëd batas, xara këmo Axwën an exe dëxëtën ošëxwëra olo. ⁹ Barikan mënj er yaka ke: «Oyekax oram ol gwac exi, gayikwa panga indam iñ nëmëc kë šanayand gër ositara orey.»

Awa wëno nëmëc këme yãna me dafënan gër ositara oram, ex dongoxën panga ind Kërisët iñ gër ola oram. ¹⁰ Anëngan ke nënganënd bëte gër ositara oram, gër ocir od këne širërand, gër ocëmu, gër edixëra ed këne rixërand, gër oyot, në end Kërisët. Enimin, and këme sitara añ, këme šotënd ojañ ok.

End odendëran od Pol eñ

¹¹ Ang ašenëk fo këme yeyandërand, wën nëyali ke ðe me di mondako. Enimin, wën ga hi dox wa bër ke yakanënd bën. Bër xwët kënëbi oparëxanda otëm bëjo, yoweỹ ane kuca ex na, ado bayik yoweỹ ame gi ex na. ¹² Bëbër kën nangaxën mëne parëxanda hi këme bën, ašanaya šanayak gër ndewën, gë ebuña ed buña këme gër toro el, gë bananganëme bañ, gë becarax beñ, do gë bërëcaxik bend bame rind beñ. ¹³ Enjekax end feye rin këmëni Bamara bacëxe bañ do seb këmun wën? Ba gayik gabatak amo tëkwëran bana eðëba edam el gër ndewën nde? Awa tebanine ngwa osëmbak olo!

¹⁴ Watin mëne ašelëk hi këme mun nëngali atasën. Do bëte ala amo tëkwëran na eðëba edam el. Gayikwa wën këmun šaland, ax gi ex na er šot kën in. Enimin, bëxarëk bën wa yapëk enëbi kwëtënënd beỹ bën obaš ol, bari ax gi ex na obaš ol. ¹⁵ Wëno cëñ, gë emëkw el ðek këmun yëlëra er šot këme in, do wëno dëñ ayëlaya këme yëlaya në endewën. Angëmëne nëmëc ñan këmun, do wën təkër fo nde këne ñan?

¹⁶Dal ex! Wëno dëj amun tëkwëran bana. Barikan ang ala awërax fo, asitinaxën bamun sitinaxënënd! ¹⁷Ayambara nde yambara këmum paß gë bër bamëni lawënëlinde bën? ¹⁸Afelëli felëli këmo Tit exo kemëna exo yeli gër ndewën, do eni tëfërëli mëj gë imaÿe iñ. Tit ayambara nde yambaraw këjun? Ax gi ex na nde wëno gë mëj, ola obat do onden omat şot këmi?

¹⁹Bamat elod anëka fo këni yëland mëne biyi ayakana këmi yakanayand gër lëngw irewën. Gër lëngw ir Kaxanu, do ga bar këmi gë Kërisët këmi, yeyanaxënënd mondako. Do dek bejo, wën këmun rinënd, wën bëmaÿe bënd ke balënd mbañ bëjo, en kemaxën gër ekwëta. ²⁰Gayikwa ayëda këme yëdand ba amun tëk na ang yandi ke ak, and këme hatëli añ. Do wën bëte ane tëk na ang yandi këjun ak. Ayëda këme yëdand ba asëkeli këmun sëkeli bongeyër, gë oyakëraxi, gë ecusër, gë ebal ed wayët end gaf irexëm fo el, gë odenar, gë oxapëndër, gë ndafënan, do gë bend şode-şode. ²¹Ayëda këme yëdand and këme hatëli añ, Kaxanu, mëj ar yata ke añ, ba aşëfënin ke şëfënin në endewën, do me tesëra në end bëranjëm bër kë wëndërand, ang bani wëndërand gër yanar ak. Bëjo ani nëngwët ex na ola orebën ol xali eni teß dek bebër bani rind bëjo: obuyaraxik ol, asëk alakirand fo in, do gë eñac end ex yo.

Bapela bapelatar bañ

13 ¹Atasën an këmun nëngali. Do ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Endey end ex mokiti yo, gil ex er reyfa këni otede oki ba otasⁱ.» ²And nëngali bamun akinëm añ, afel fel bamun ejo. Do doro and ane bayi exe na në erebat añ, gana-gana fo këmëni rend bër wëndërak elod anëka fo bën, do gë bër kë wëndërand gërëgako bën: angëmëne anëngali nëngali këmun, ala amo kwëda na de. ³Gayikako aşala këni şaland en nang mëne ayeñan dëj ko yeyanënd *Kërisët gë etëy edam el, awat këni wat. Mëj cëj, afanga fanga ko de paß gë wën, axo gi ex na ar gë ojañ këni. ⁴Gayikwa afika fika bano ang ar gë ojañ këni fo. Barikan, aliya ko liyand gë panga ind Kaxanu iñ gë mëj. Biyi bëte ojañ këni hi këni, ga bar këni, gë mëj këni liyand në endewën na gë panga ind Kaxanu iñ.

⁵Tëyiyin tan en kaman wën dëj ola orewën ol, en nangaxën ba gë ekwëta el këni liyand. Kamanin wën dëj ola orewën ol. An nang ex na nde mëne Yesu Kërisët gër ola orewën hi ko? Bamat er ban şaland en tëk gër ola orewën in, an tëk ex na. ⁶Barikan,

ⁱ13.1 Acariyakinëm 19.15

wëno er këme yarënd in, en wat mëne gër ola orewën hi ko, en maxën mëne biyi ami dîf ex na andiyen andebi aŋ. ⁷ Biyi ayar këmi yarënd Kaxanu, këren mendëra na. Er yandi këbo in, ax gi ex na ex canaya ang xamën këmi andiyen andebi ak. Barikan, mun watënd wën ga kën rind benjekax beŋ, ado ga hik nangëde alif lif këmi andiyen andebi aŋ fo. ⁸ Gayikwa biyi ami njeënd na dâl in, barikan din dâl in këmi sanand. ⁹ Biyi anëngandëra këbo nëngandërand and këmi hi gë ojaŋ këm aŋ, xarak amëd aŋo, wën mbaŋ šot kën ojaŋ ok. Er këmi yarënd endewën in, en gi bër faŋayak. ¹⁰ Mëŋ ex, ado bayik ane gi exe na në erebat, eŋo këmun yëgwënëlınd ga xey ke and këme yeli aŋ me keyënara gë or gapak or yël ke Axwën ol, me kemënoxënënd beŋ bën, ax gi ex na me ñamaxënënd.

¹¹ Bëmaŋe, end këme xor me de me ŋataxën eŋ ex, nëngandërayindëleŋun, calayindën en gi bër faŋayak, kemëndëringdën gër ekwëta, wëlëringdën, dıyayindën gër aketëxeta, do Kaxanu, mëŋ ar gë aŋana do gë obetak an mërëxand irewën ko hi. ¹² Cëmarindën andewën rewën aŋ gë emegar emënëk. Ašëma kënun šëmand dek bëwënëk bën.

¹³ Oyekax or Yesu Kërisët, Axwën arebi ol, gë aŋana and Kaxanu aŋ, do gë anëkëra and Angoc Amënëk aŋ, gilex gë wën dek!